



TÜRKİYE EKONOMİSİ ILIMLI BÜYÜYOR

Türkiye eylülde 1.11 milyar dolar cari fazla verdi. Böylece üçüncü çeyreğin tüm aylarında cari fazla yaşandı. Bu veriler iktisadi faaliyette ciddi bir soğuma yaşanmadığını gösteriyor. Türkiye ekonomisi ılımlı bir büyüme performansı sergilemeye devam ediyor

**Nurullah
GÜR**

Ekonomik perspektif

nurullah.gur@sabah.com.tr

Bu hafta yılın üçüncü çeyreğinin son ayına ilişkin önemli veriler açıklandı. Üçüncü çeyrek ekonomik görünümü büyük oranda netleşmiş oldu. Haftanın ilk verisi cari işlemler hesabından geldi. Türkiye eylül ayında 1.11 milyar dolar cari fazla verdi. Böylece üçüncü çeyreğin tüm aylarında cari fazla yaşanmış oldu. 2025'in ilk dokuz aylık döneminde ise cari işlemler hesabında toplam 14.89 milyar dolar açık gerçekleşti.

Finansal istikrarı tesis etmek için cari açığı kontrol altında tutmak çok kritik. Bu açıdan son iki yıldır Türkiye'nin eli rahatladı. Bu süre zarfında yıllıklandırılmış cari açığa 35 milyar dolarlık gerileme yaşandı. Ancak cari açığı kapatma noktasında 2025'in ilk dokuz ayında 2024'teki kadar olumlu bir performans sergileyemedik.

Geçen yılın eylül ayında 2.83 milyar dolar cari fazla vermiştik. Ocak-Eylül 2024 döneminde toplam cari açık bu yılın aynı dönemine kıyasla 9.5 milyar dolar daha azdı. Bu yıl şu ana kadar ihracattaki büyüme, ithalatın artış



hızının gerisinde kaldı. Mal ticareti dengesinde 8.8 milyar dolarlık bozulma var. Bunun yaklaşık 4.5 milyar doları altın ithalatındaki artıştan kaynaklanıyor. Küresel altının ons fiyatının artması, altına olan ilginin bir kademede daha güçlenmesine neden oldu.

İçerideki yüksek finansman maliyetleri, üretim ve ihracatın üzerinde ağır bir yük oluşturuyor. Bu koşullarda, ihracatın büyüme hızının pozitifte kalması değerli. İhracat pazarları son aylarda destekleyici bir role büründü. İSO'nun yayınladığı İmalat Sanayi İhracat İklim Endeksi, son 1.5 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Bu veri, ihracat pazarlarımızda iktisadi aktivitenin toparlandığını gösteriyor. İhracattaki artışın en önemli sebebi de bu. Öte yandan, TL'nin iki yıl öncesine göre reel olarak

değerlenmesi, ihracatın büyüme hızını yavaşlatıyor. Rekabeti daha çok fiyat üzerinden yapan düşük teknoloji sektörlerin ihracattan aldıkları pay azalıyor.

Ancak burada bardağın dolu tarafına da bakalım: Orta-yüksek ve yüksek teknoloji gruplarının imalat sanayi ihracatından aldığı payda, geçen yıla göre 3.3 puanlık artış kaydedildi. Türkiye hem şartların getirdiği zorunlulukların hem de son yıllarda uyguladığı seçici teşviklerin etkisiyle ihracat kompozisyonunda hafif de olsa bir değişim yaşamaya başladı.

ÜRETİM RAKAMLARINDAKİ AYRIŞMA

Bu hafta, üçüncü çeyreğe ilişkin son üretim endeksi rakamları da açıklandı. Sanayi, hizmet ve inşaat sektörlerinin üçünde de üretim rakamlarında yıllık bazda artış var. Kentsel dönüşüm ve deprem konutlarının etkisiyle inşaat sektöründeki üretimdeki yükseliş çok daha belirgin. İnşaat sektörü, 2025'in üçüncü çeyreğinde ortalama yüzde 26.4 oranında büyüdü. İnşaat sektörünün ekonomideki ağırlığı düşük olsa da resmi rakamlar açıklandığında üçüncü çeyrek GSYH büyümesine katkısı sayılır bir katkı verdiğini göreceğiz.

Koronavirüs salgınının ardından hizmetler

sektörü çok hızlı bir büyüme trendine girmişti. Bu nedenle hizmet üretim endeksinin seviyesi, sıkı para politikasına başladığında yüksek bir seviyede idi. Bununla birlikte, hizmet üretimindeki artış eğiliminin son aylarda belirlenim biçiminde yataya döndüğünü gözlemliyoruz. Sanayi ise diğer iki sektöre kıyasla geride kaldı. Teknoloji yoğun sektörlerin 2025'i daha iyi geçirebilir olması, sanayi ile ilgili en dikkate değer olumlu gelişme.

Özetle, üçüncü çeyreğe ilişkin veriler, iktisadi faaliyette ciddi bir soğuma yaşanmadığını gösteriyor. Türkiye ekonomisi potansiyelin altında olmakla birlikte ılımlı bir büyüme performansı sergilemeye devam ediyor.

